

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a ... Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe; ügyintéző: dr. Rátkai Ferenc ügyvéd) által képviselt felperesnek (felperes címe) a dr. Horváth Jenő (ügyvéd címe) által képviselt alperes (alperes címe) ellen biztosítási összeg megfizetése iránt a Fővárosi Bíróság előtt 16.G.40.925/2009. számon megindított, és a Fővárosi Ítéltábla 2010. november 17-én 6.Pf.20.971/2010/6. számon hozott jogerős ítéletével befejezett perében a felperes 19. sorszámú felülvizsgálati kérelme folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (Egyszázezer) forint, az ÁFA-t is magában foglaló felülvizsgálati perköltséget, és külön felhívásra 600.000 (Hatszázezer) forint előzetesen le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint a felperes mint biztosított és az alperes mint biztosító társaság között vállalkozói vagyonszolgáltatási szerződés volt hatályban. A vagyonszolgáltatási szerződés részét képező Vállalkozások Vagyonszolgáltatási Feltételei (VVF) 2. fejezet I.A/3. pontja értelmében a robbanás biztosítási eseménynek minősül. Az Általános Vagyonszolgáltatási Feltételek (ÁVF) X.1/c. pontja értelmében az alperes mentesül a fizetési kötelezettség alól ha bizonyítja, hogy a kárt jogellenesen a biztosítottnak vezető, a biztosított vagyontárgyak kezelésével együtt járó munkakört betöltő alkalmazottja, illetve megbízottja szándékosan vagy súlyosan gondatlanul okozta. Ezt a rendelkezést a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség megszegésére is alkalmazni kell. 2005. július 22-én a felperes fürdőtelepén robbanás következett be, amit az okozott, hogy elmulasztották a termálvíz gázmentesítését, annak metángáz-tartalma azonban lényegesen meghaladta a

határértéket. A felperes kárbejelentésére az alperes megtagadta a biztosítási szolgáltatást.

A felperes keresetében 10.000.000 forint és kamatai megfizetésére kérte az alperes kötelezését a vagyonbiztosítási szerződés alapján. Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását arra hivatkozással, hogy a felperes vezető állású alkalmazottja szándékosan megszegte a kármegelőzési kötelezettségét azáltal, hogy a gázmentesítést mellőzte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a vagyonbiztosítási szerződés VVF 2. fejezet I.A/3. pontjában meghatározott biztosítási esemény bekövetkezett. Ennek alapvető oka az volt, hogy a felperes vezető állású alkalmazottja annak ellenére nem rendelte el az általa is ismerten „C” fokozatba sorolható gáztartalmú termálvíz gázmentesítését, hogy ezt egyrészt jogszabály, másrészt az üzemeltetési engedély is előírja. Amennyiben a gázmentesítő gépeket az előírás szerint folyamatosan üzemeltették volna, a robbanás nem következhetett volna be, mivel a zárt térben lévő medencéig nem juthatott volna el a metángáz veszélyes koncentrációja. A gáztalanító készülék működtetésével a felperes - alkalmazottja útján - olyan súlyosan gondatlanul megsértette a tőle elvárható kármegelőzési kötelezettséget, ami a Ptk. 556.§ (1) és (3) bekezdése, valamint a ÁVF X/1. c) pontja alapján az alperes mentesülését eredményezte.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Egyetértett az első fokú ítélet döntésével és annak indokaival azzal az eltéréssel, hogy a felperes vezető állású alkalmazottjának a magatartását, amellyel tudatosan mellőzte a 12/1997. KHVM rendelet 3.§ (1) bekezdése által megkövetelt, és a működési engedélyben is előírt gáztalanító berendezés üzemeltetését, nem a kármegelőzési kötelezettség súlyosan gondatlan, hanem szándékos elmulasztásának minősítette. A fellebbezés kapcsán kiemelte, hogy a felperes vezető állású alkalmazottjának a mulasztását az alapozza meg, hogy a felperes semmilyen gázmentesítő eljárást nem alkalmazott a vízminőségromlást okozó berendezése helyett. Ezért nem volt jelentősége a jogvita elbírálása szempontjából a felperes bizonyítási indítványának, amely szerint más módon is elvégezhető a gázmentesítés. Az azonban az eljárás során nem volt vitás, hogy a robbanás a termálvíz megengedett mértéket meghaladó metántartalma miatt következett be, aminek oka a gázmentesítés elmaradása volt. Emellett a biztosítási esemény bekövetkezését követően a vízjogi engedély tartalmában bekövetkező változások ügydöntő jelentőséggel sem bírtak, mivel azoknak nincs évekre visszaható hatályuk. Nem sértett ezért eljárási szabályt az elsőfokú bíróság a sürgősségtelen bizonyítás mellőzésével.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon

kívül helyezését, a keresetének megfelelő döntés hozatalát kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet megalapozatlan és sérti a Pp. 164.§ (1), a Pp. 339.§ (1) és a Pp. 339/A.§-ában írt rendelkezéseket. Sérelmezte, hogy a bíróság nem tett eleget a felperes bizonyítási indítványának és nem szerezte be a szükséges iratokat, amelyek a felperes dolgozója felelősségének értékelése szempontjából bírnak jelentőséggel. Előadta, hogy a bíróság nem állapíthatta meg a Pp. 4.§ (1) bekezdése értelmében, hogy a felperes fürdővezetője nem követett el bűncselekményt. Abban a kérdésben azonban, hogy a Ptk. 556.§ (1) bekezdése szerinti szándékos vagy gondatlan magatartás valósult meg polgári jogi értelemben, a bizonyítási indítványban foglalt iratok becsatolásának jelentősége lett volna. Ezek ugyanis tanúsítják, hogy a gáztelenítő működése a Dél-dunántúli Vízügyi Hivatal újonnan kiadott határozata értelmében nem szükséges. Utalt arra is, hogy a bíróság elmulasztotta annak mérlegelését, hogy a büntetőeljárás során a büntető bíróság az elkövetővel szemben büntetést sem alkalmazott, kizárólagosan „intézkedést tett”. Álláspontja szerint a bíróság megalapozatlanul döntött, amikor súlyosan gondatlannak minősítette a felperes alkalmazottjának tevékenységét és a Ptk. 556.§ (1) bekezdés c) pontjára alapította az ítéletét.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban fenntartására irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság mindenre kiterjedő bizonyítási eljárás eredményeként helyesen és jogszerűen állapította meg az ítélet alapjául szolgáló tényállást és a döntése is megalapozott. A másodfokú bíróság megindokolta azt is, miért nem volt a jogvita elbírálása szempontjából szükséges a felperes által indítványozott további bizonyítás elrendelése.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A felperes tartalmilag a perben eljáró bíróság mérlegelési tevékenységét és annak eredményét támadta, előadva, hogy tévesen értékelte a felperesi alkalmazott magatartását és helytelenül alapította az ítéletet a Ptk. 556.§ (1) bekezdésének c) pontjában foglaltakra. Másrészt azt kifogásolta, hogy a bíróság az általa szükségesnek tartott iratok beszerzésére irányuló indítványának nem adott helyt.

A Legfelsőbb Bíróság előljáróban hangsúlyozza, hogy a felülvizsgálati kérelmet a felülvizsgálatnak a Pp. 275.§ (2) bekezdésében meghatározott keretei között bírálhatta felül, és a perben mérlegelt bizonyítékok ismételt egybevetésének, felülmérlegelésnek valamint bizonyítás felvételének [Pp. 275.§ (1) bekezdés] nem volt helye.

A Ptk. 556.§ (1) bekezdés c) pontja szerint a biztosító mentesül a fizetési kötelezettsége alól, amennyiben bizonyítja, hogy a kárt

jogellenesen a biztosítottnak a szabályzatban megállapított munkakört betöltő alkalmazottjai illetőleg megbízottjai szándékosan vagy súlyosan gondatlanul okozták. A (3) bekezdés alapján ezeket a rendelkezéseket a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség megszegésére is alkalmazni kell.

A biztosítási szerződés, illetőleg az annak részét alkotó vagyonbiztosítási feltételek külön meghatározhatják, hogy a biztosító mikor mentesül a fizetési kötelezettség alól, azzal a törvényi korlátozással [Ptk. 556.§ (2) bekezdés], hogy a mentesülésére vonatkozó szabályokat csak olyan alkalmazottak (megbízottak) magatartásához fűzheti, akik vezető, továbbá a biztosított vagyontárgyak kezelésével együtt járó munkakört töltenek be.

A jelen esetben az alperes Általános Vagyonbiztosítási Feltételei (ÁVF) a Ptk. 566.§-a rendelkezéseivel egyezően szabályozzák az alperes mentesülésének egyes eseteit (ÁVF X.1.2.). Tény, hogy a perbeli biztosítási eseménnyel összefüggésben a felperes vezető állású alkalmazottja ellen büntetőeljárás indult foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége miatt. A Somogy Megyei Bíróság mint másodfokú büntető bíróság a Btk. 171.§ (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdés a) pont I. fordulata szerint minősülő vétség miatt a felperes vezető állású alkalmazottját, ...-t bűnösnek mondta ki és két évre próbára bocsátotta. A másodfokú büntető bíróság ítéletét a Pécsi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a 2009. február 20-án kelt végzésével helybenhagyta.

A fenti eljárás bizonyítékait a bíróság a per anyagává tette, és azokat is mérlegelve - a felülvizsgálati kérelem érveivel ellentétben - a felperes dolgozójának felelősségét helytállóan értékelte. A jogerős ítélet helyes indokainak teljes körű megismétlése nélkül a Legfelsőbb Bíróság utal arra, hogy a Pécsi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Bhar.II.205/2008/5. számú határozata indokolásában egyértelműen rögzítette, hogy a veszélyhelyzetet végső soron a felperesi alkalmazott idézte elő. Amennyiben betartja foglalkozásának a szabályait, a köztudottan robbanásveszélyes metángáz ilyen koncentrációban el sem juthatott volna a zárt medencéig. A mulasztásban testet öltött szabályszegés szándékosan valósult meg. Ebből okszerűen következik, hogy a felperesi alkalmazott magatartása, amely megvalósította a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége tényállását, egyben a Ptk. 556.§ (1) bekezdés c) pontjában írott feltételeknek is megfelelt. Mérlegelési hiba nélkül jutott ezért a bíróság arra a következtetésre, hogy a Ptk. 556.§ (1) bekezdése c) pontjában meghatározott magatartás bizonyításával az alperes a fizetési kötelezettsége alól mentesült. A jogvita megítélése szempontjából a felperesi alkalmazott súlyosan felróható magatartásának és az azzal okozati összefüggésben álló biztosítási esemény (robbanás) bekövetkezésének, és nem annak volt ügydöntő jelentősége, hogy a

büntető bíróság a bűnösség kimondása mellett milyen szankciót alkalmazott.

Alaptalanul sérelmezte a felperes felülvizsgálati kérelmében a hivatkozott közigazgatási iratok beszerzésének a mellőzését. A jogerős ítélet részletesen kitért azokra az okokra, amelyek miatt a felperes által kért bizonyítást mellőzte [Pp. 3.§ (4) bekezdés].

A felperes felülvizsgálati kérelme a Pp. 339.§ és 339/A.§-ai megsértésére is hivatkozott, bár a jogszabálysértés mibenlétét kifejezetten nem fejtette ki. Mivel a jelen ügy nem közigazgatási per, a Pp. e rendelkezéseinek megsértésére történt hivatkozás nyilvánvalóan téves.

A Legfelsőbb Bíróság - a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül elbírálva - az ismertetett indokoknak megfelelően a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre, ezért a felperes köteles az alperes jogi képviselétével felmerült ügyvédi munkadíjat a Pp. 270.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése szerint az alperesnek megfizetni. Az ÁFA-t is magában foglaló perköltség összegét a Legfelsőbb Bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése alkalmazásával állapította meg. A pervesztes felperes a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték megfizetésére az állam javára.

Budapest, 2011. július 14.

dr. Kiss Mária tanácselnök s.k., dr. Rédei Anna előadó bíró s.k.,
Böszörményiné dr. Kovács Katalin bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző